

Redelite ohutu kasutamise ohutusjuhend

1. EESMÄRK, VOLITUSED JA VASTUTUS

- Ohutusjuhendiga tutvumise eesmärgiks on anda töötajale teadmisi ohutuks tööks. Ohutusjuhendiga tutvumine on kohustuslik kõigile töötajatele.
- Juhendamise läbiviimise eest töötajatele vastutab töökeskkonnaspetsialist.
- Juhendamist on volitatud läbi viima töökeskkonnaspetsialist

2. MILLAL ON REDEL KÕIGE SOBIVAM LAHENDUS?

- Seadus ütleb, et redelit võib kasutada tööks kõrgustes, kui RA (riskianalüüs) on näidanud, et spetsiaalseid kõrgustest kukkumise vastast turvalisust pakkuvad vahendeid ei ole mõistlik kasutada madala riskitaseme ja töö lühiajalisuse tõttu; või kui antud töökohal pole neid võimalik kasutada.
- Lühiajalisus ei otsustav faktor otsustamaks kas kasutada redelit või mitte – kõige tähtsam on hinnata riski taset. Juhindu sellest, et kui Su ülesanne nõuab redelil seismist järjest rohkem kui 30 min, siis kaalu alternatiivsete vahendite kasutamist.
- Kasuta redeleid ainult neis olukordades, kus neid saab kasutada ohutult ehk nad saab paigutada kindlale ja ühtlasele taspinnaile ja kui on reaalselt võimalik, siis tuleb redelit lisaks turvata (teine inimene, kinnitused seinale, jne).

3. KES TOHIB KASUTADA REDELIT?

- Et kasutada redelit, pead olema läbinud vastava juhendamise ning mõistma kuidas seda ohutult kasutada.
- Koolitus olgu kindlasti praktiline ja reaalses tööolukorras.
- Kõik redelid peavad vastama EN131 standardile.

4. KONTROLLI OMA REDELIT ENNE IGA KASUTAMIST?

- Enne tööülesande alustamist pead Sa alati läbi viima redeli eelkontrolli, et tuvastada kõik silmaga nähtavad vead ning veenduda redeli kasutamise ohutuses.
- Eelkontroll peab toimuma:
 - Iga kasutaja poolt;
 - Enne iga kasutamist;
 - Peale seda, kui on toimunud muutused nagu nt redel on maha kukkunud või seda on eelnevalt kasutatud määrdunud keskkonnas (kontrolli redelijalaste olukorda).
- Sisekontrollide käigus tuleb teostada ka redelite kontroll. Kontrolli tulemused tuleb fikseerida (Redelite kontrollide register).
- Jälgi, et redel oleks varustatud numbriga ja tootjapoolsete piktogrammidega

Redelite ohutu kasutamise ohutusjuhend

5. KONTROLLI SISU

- **Kontrolli jalaseid (jala otsikud)** – kui need on puudu, kulunud või kahjustatud võib redel libiseda. Samuti kontrolli redeli jalaseid, kui liigud redeliga pehmelt/määrduvad pinnalt (nt kaevatud pinnas, lahtine liiv/kruus, määrduvad töökoda, jne) siledale ja tahkele pinnale (nt muld, puru, sillutusplaatidele, jne), et jalased oleksid puhtad ja neil ei oleks mustust (nt muld, puru, kivid, jne) ning nende kontakt oleks maapinnaga täielik.
- **Kontrolli astmeid** – veendu, et need pole murtud või rikutud, nii et redel võiks seetõttu puruneda või kokku vajuda.
- **Kontrolli pulki** – kui need on murtud, kulunud, kadunud või lahti võib redel puruneda.
- **Kontrolli lukustusmehhanisme, kui need on olemas** – kui need on ära painutatud või kinnitused on kulunud või kahjustatud, võib redel kokku kukkuda. Veenduge, et kõik lukustusseadmed oleksid ühendatud.
- **Kontrolli treppredeli platvormi** – kui see on murtud või kõverdunud, siis võib redel muutuda ebastabiilseks või kokku vajuda.
- **Kontrolli treppredeli astmeid ja nende kaitseid** – kui need on saastunud võivad nad olla libedad; kui astme kinnitused on lahti, siis võivad nad ära kukkuda.
- Kui märkad mõnda eelpool nimetatud viga, siis ära kasuta redelit ja teavita kohe oma tööandjat. Pane redelile hoiatusteatis või kõrvalda redel kasutusest.

6. KASUTA REDELIT OHUTULT

Kui oled eelkontrolli teostanud, siis on olemas lihtsad ettevaatusabinõud, mis aitavad minimiseerida kukkumise ohtu.

Tavalised ja teleskoopredelid

Kui kasutad tööülesande täitmiseks tavalist redelit, siis:

- Kasuta vaid kergeid materjale ja tööriistu – järgi tootja juhendeid redelil ja hinda riske;
- Ära küünita liiga kaugele – veendu, et Su vööpannal (ehk Sinu naba) jääks redeli külgpuude piiridesse;
- Veendu, et see oleks tööülesande täitmiseks piisavalt pikka või kõrge;
- Ära koorma seda üle – võta arvesse töötajate kaalud ja nende poolt kantavate tööriistade ning materjalide kaalud enne, kui nad asuvad kõrgustes tööle. Kontrolli kaalude vastavust redelil olevale tootjapoolsel kontrollsildil olevale infole.
- Kontrolli, et redeli kaldenurk oleks 75° - peab kasutama 1:4 reeglit (redeli jalased peavad olema seinast eemal 1 m iga 4 m kõrguse kohta). **Vt Pilt 1.**
- Ronides hoia alati redelist kinni ning ole näoga redelipulkade poole nii ülesse kui alla ronimisel; – ära libista ennast alla mööda redelei külgpuid;
- Ära püüa liigutada või pikendada redelit pulkadel seistes;
- Ära tee tööd redeli viimasel kolmel pulgal ja samuti veendu, et redel ulatuks vähemalt 1 m (3 redelipulka) kõrgemale töötegemise kohast;
- Ära aseta redelit tööks liikuvatele objektidele nagu töölaud, ratastel riul või kapp, jne.
- Välti redelist ronimisel esemete käes hoidmist;

Redelite ohutu kasutamise ohutusjuhend

- Säilita alati kolm kontaktpunkti redelist ronides (st 1 käsi ja 2 jalga) ning võimalusel ka töötades. **Vt Pilt 2 ja Pilt 3.**
- Juhul, kui Sa ei saa mingiks lühikeseks ajaperioodiks säilitada kätega kinni hoidmist (nt pildi riputamine, kruvi keeramine, jne), siis tuleb kasutada muid meetmeid vältimaks kukkumist ning vähendamaks kukkumise tagajärgi (kui peaks õnnetus juhtuma);
- Redel tuleb turvata (nt kinnitada see seina külge, et vältida kukkumist alla või külgedele) ja ülemine toetuspunkt peab olema tugev, st ei tohi redeli ülaotsa toetada vastu nõrku pindu (nt aknaklaas, plastikust vihmaveetoru, jne); **Vt Pilt 4**
- Vajadusel kasuta spetsiaalset toetusvahendit; **Vt Pilt 4**

Pilt 1: korrektne 1:4 asend

Pilt 4: korrektne toetuse abivahend

Pilt 2: õige kolme kontaktpunkti asend

Pilt 3: Vale asend redelil töötamiseks

Redelite ohutu kasutamise ohutusjuhend

Treppredelid

Kui kasutad tööülesande täitmiseks treppredelit, siis:

- Kontrolli, et kõik redeli jalad oleksid maapinnaga kontaktis ja astmed töökorras;
- Kanna vaid kergeid materjale ja tööriistu;
- Ära küünita liiga kaugele;
- Ära seisa ega tööta ülemisel kolmel astmel (kaasaarvatud viimane platvormi moodustav aste) ilma, et oleks olemas korralik kinnihoidmise koht;
- Kontrolli üle kõik kinnitusvahendid;
- Katsu redel alati paigutada näoga töökoha poole ja mitte küljega. Kui siiski on olukordi, kus RA näitab, et turvalisem on töötada külgasendis redeliga (nt kitsas laos), siis tuleb redel turvaliselt kinnitada külgepidi.
- Püüa vältida tööd, mis eeldab ühe küljega olemist, nagu nt külge ees puurimine läbi tahkete materjalide (nt tellised ja betoon);
- Olukordades, kus küljega töö pole vältitav, ära koorma astmeid üle ega jäta neid vahele. Paremini oleks kaaluda sobivama juurdepääsu vahendi kasutamist;
- Säilita kolme kontaktpunkti positsioon. St 2 jalga ja 1 käsi on pidevalt redelil. Kui aga on lühiajaliselt vaja töö tegemiseks kasutada korraga mõlemat kätt, siis peavad mõlemad jalad olema kindlalt redelil ja keha kaitsvalt redeli suunas.

Vt Pilt 5

Pilt 5: õige asend käed lahti töötamisel

Kui otsustad, kas konkreetse töö tegemiseks kasutada treppredelit juhul, kui on vaja töötada mõlemad käed lahti (nt kasti asetamine riiulile, tapeedi panek, suitsuanduri kinnitamine, jne), siis tuleb arvesse võtta:

- Töökoha kõrgust;
- Kas kätega redelist hoidmise koht on enda tasakaalustamiseks olemas nii enne kui pärast tööülesande täitmist;
- Kas see on kerge töö;
- Kas selle töö tegemisel saab vältida käljega töötamist;
- Kas saab vältida liigset kõrvale küünitamist;
- Kas redeli saab kinnitada (nt küljega töötamisel).

Redelite ohutu kasutamise ohutusjuhend

7. MILLINE PEAB OLEMA TÖÖKOHT, KUS REDELIT HAKATAKSE KASUTAMA?

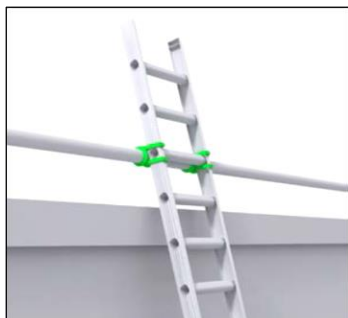
Nagu juhendis märgitud, siis kasuta redelit ainult:

- Kindlal pinnal;
- Tasasel pinnal – jälgige tootajapoolseid piktogramme redeli. Kasuta redeli asendi tasakaalustamiseks korralikke vahendeid, mitte ajutisi lahendusi nagu tellised, plokid, puit, jne.
- Puhastel, tahketel pindadel (sillutusplaadid, põrand, jne). Need peavad olema puhtad (nt õlist, samblast, leheprügist, jne) ja vabad liikuvatest materjalidest (nt liiv, pakkematerjalid, jne) nii, et redeli jalased saaksid pinnasega haarduda. Lääkivad põrandapinnad võivad olla libedad ka ilma saastuseta.
- Seal, kus redelit ei saaks tõugata läheduses olevad muud ohud nagu ukSED ja aknad. Sulge kõik võimalikud aknad ja ukSED (v.a. avariiväljapääsud).
- Piirkonnas, kus teistel on liikumine keelatud, kus nad ei kõnni redeli alt läbi ega satu redelile liiga lähedale (kasuta eraldustõkkeid, koonuseid või äärmise abinõuna teist inimest, kes valvab tööpiirkonda);
- Seal, kus see on turvaline.

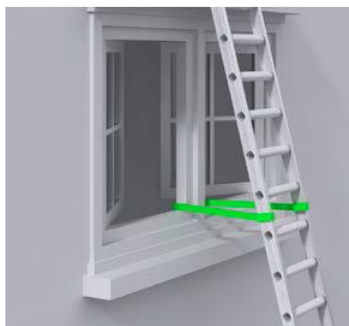
8. MILLISED VÕIMALUSED ON REDELI JULGESTAMISEKS?

Valikud on järgmised:

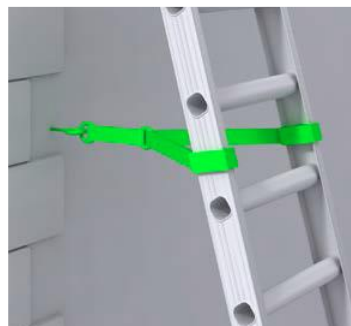
- Kinnita redel sobivast kohas nii, et on tagatud mõlema äärepuu kinnitamine;
Vt Pilt 6, 7 ja 8

Pilt 6: õige redeli kinnitus

Pilt 7: õige redeli kinnitus

Pilt 8: õige redeli kinnitus

- Kui see pole praktikas võimalik, siis kasuta muud tõhusat redeli stabiliseerimise vahendit;
- Kui ka see pole võimalik, siis toesta redel kindlalt nii, et mõlemad külgpuud toetuksid vastu seina;
- Kui ei saa kasutada ühtegi eelpool nimetatud viisidest, siis kasuta muud abiseadet.

Vastavalt redeli tüübist võib nõutud inspeksioon olla mahukam!

Peamised nõuded on kirjas ka EV määruse “Töövahendi kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded” 4. peatükis “Ajutiseks kõrgtööks ettenähtud töövahendite kasutamine”.